

TRANSCRANIËLE MAGNETISCHE STIMULATIE

TMS

INHOUD

01	Inleiding	4
02	Wat is transcraniële magnetische stimulatie?	4
03	Verloop van de behandeling	5
04	Resultaten	8
05	Mogelijke bijwerkingen	9
06	Kosten	9
07	Jouw TMS-behandeling	10

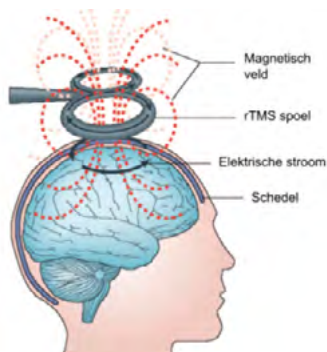
01 INLEIDING

Je start binnenkort mogelijk een behandeling met transcraniële magnetische stimulatie. In deze brochure lezen jij en je naasten meer over de voorbereiding, de werking, de uitvoering en de mogelijke bijwerkingen van de behandeling.

02 WAT IS TRANSCRANIËLE MAGNETISCHE STIMULATIE?

Transcraniële magnetische stimulatie (TMS) is een wetenschappelijk onderbouwde, veilige en erkende behandeling voor patiënten met **depressieve stoornissen** (zonder psychotische kenmerken) en **obsessief-compulsieve stoornissen** (OCS) die onvoldoende verbetering ervaren met verschillende geneesmiddelen en/of psychotherapie. TMS wordt sinds 1995 toegepast en werd doorheen de jaren uitgebreid geoptimaliseerd.

Het is een niet-invasieve techniek waarbij een **gebied in de hersenen** wordt **gestimuleerd met elektromagnetische velden** via een spoel of een helm die ter hoogte van de schedel wordt geplaatst. Het magnetisch veld dat wordt opgewekt veroorzaakt een elektrisch veld. Daardoor worden de hersencellen geactiveerd en verbetert de communicatie tussen hersengebieden. De velden zijn sterk genoeg om te prikkelen doorheen de hoofdhuid en de schedel, vandaar de naam 'transcranieel'.

Een TMS-behandeling wordt vaak **gecombineerd met medicatie en/of psychotherapie**. Die combinatie vergroot de kans op positieve resultaten. Bovendien vergroot de combinatie met psychotherapie de kans op duurzame effecten, ook nadat de behandeling stopt (zie 'Resultaten').

03 VERLOOP VAN DE BEHANDELING

Intakegesprek

Voor de behandeling start, kom je langs voor een intakegesprek met de psychiater of arts-specialist in opleiding. Dat gesprek heeft als doel om te evalueren of je in aanmerking komt voor de behandeling. Je vult vooraf een **intakeboekje** en de **veiligheidschecklist** in. Daarbij worden de **contra-indicaties** nagegaan, zaken waardoor de behandeling mogelijk niet kan doorgaan. Contra-indicaties voor TMS zijn het hebben van intracraniale (magnetiseerbare) metalen, cochleaire implantaten of een pacemaker. Epilepsie is geen contra-indicatie, maar vraagt extra waakzaamheid tijdens het behandelen en een aangepast protocol.

Geïnformeerde toestemming

Als je akkoord gaat om de TMS-behandeling te starten, word je gevraagd om een schriftelijk geïnformeerde toestemming te ondertekenen. Met dat formulier bevestig je dat je vooraf op de hoogte werd gebracht over de werking van de behandeling, wat de behandeling voor jou betekent en de bijwerkingen.

Wachtlijst

Als er wordt besloten de behandeling uit te voeren, word je op een wachtlijst geplaatst. Een inschatting van de wachttijd krijg je tijdens het intakegesprek. De verpleegkundige van het Centrum voor neuromodulatie neemt vervolgens telefonisch contact met je op om de behandeling in te plannen.

Vorbereidende onderzoeken

Voor het starten van de TMS-behandeling kom je langs voor een aantal voorbereidende onderzoeken. Ten eerste wordt de exacte **locatie bepaald** waar gestimuleerd zal worden, aan de hand van een aantal metingen ter hoogte van de schedel. Ten tweede wordt de **stimulatiedrempel** bepaald, de intensiteit van de magnetische stimulatie. Je krijgt ook meer info over een aantal praktische zaken.

Behandeling

TMS-sessies

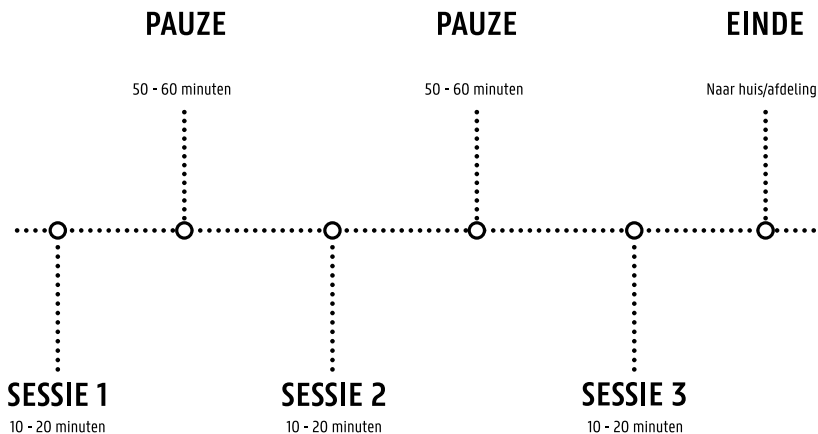
TMS wordt uitgevoerd door een psychiater, arts-specialisten in opleiding en een verpleegkundige. Je bent op behandeldagen een halve dag aanwezig in het ziekenhuis. In het weekend en op feestdagen worden geen TMS behandelingen uitgevoerd.

Je kan je rechtstreeks **aanmelden** bij de ingang Volwassenenpsychiatrie (ingang 17, route 1700).

Een **sessie** duurt 10 tot 20 minuten, afhankelijk van het behandelprotocol. Je krijgt **dagelijks 3 sessies** met telkens **50 minuten** pauze tussenin. Tijdens deze pauze kan je wachten in een aparte wachtruimte, een wandeling maken of naar de cafetaria gaan. Na de drie sessies mag je terug naar huis (als je ambulant komt) of naar de verpleegafdeling (als je opgenomen bent).

In totaal krijg je **36 behandelingen** verspreid over 12 behandeldagen.

TMS dagoverzicht

Verloop van een sessie

Je bent nooit alleen tijdens de behandeling. Er is altijd een zorgverlener aanwezig in de ruimte tijdens de behandeling. Voor de meting en voor elke sessie vragen wij je om juwelen aan het hoofd te verwijderen.

Tijdens de sessie hoor en voel je **getik** (pulsen), gevolgd door een paar seconden rust. Na de rust komt er een nieuwe reeks pulsen die het getik veroorzaken.

Om je **gehoor te beschermen** tijdens de sessies, raden we aan een koptelefoon of oordopjes te dragen. Die krijg je van het behandelteam, maar je kan ook je eigen oordopjes meenemen als je dat verkiest.

Het is van belang om je **hoofd stil te houden** tijdens de behandeling zodat de spoel op de stimulatieplaats blijft. Het is dan ook afgeraden om tijdens de behandeling je smartphone te gebruiken.

Evaluatie en verdere stappen

Doorheen de behandelingsperiode wordt het effect frequent **geëvalueerd** door het behandelteam; dagelijks spreek je een arts. Daarnaast moet je ook op verschillende tijdstippen een aantal digitale vragenlijsten in te vullen. Zo worden je klachten voor, tijdens en na de behandeling in kaart gebracht. Daar krijg je nog meer info over.

Afhankelijk van het effect van de behandeling, kan een **afbouwschema** voorzien worden.

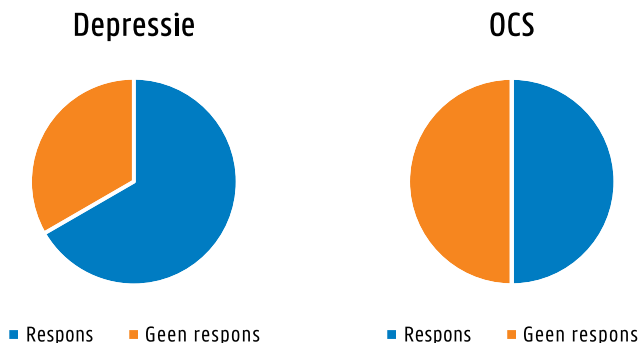
Opvolging

Op het einde van de actieve behandeling wordt steeds een **opvolgconsultatie** ingepland bij de (assistent-)psychiater. Dan wordt het verder behandelbeleid besproken, bv. de mogelijkheid om **onderhoudssessies** in te plannen. Onderhoudssessies zijn TMS-sessies die om de paar weken worden ingepland, afhankelijk van je noden en mogelijkheden. Bij gebrek aan effect kan in overleg met het behandelteam overwogen worden om een andere stimulatieplaats te behandelen.

04 RESULTATEN

Slaagkansen

De resultaten voor een TMS-behandeling **verschillen per aandoening**. Bij depressie ervaart ongeveer twee derde van de patiënten een matig tot goede verbetering van de klachten. Bij OCD ervaart ongeveer de helft van de patiënten een matige verbetering van de klachten, terwijl de andere helft geen beterschap van de klachten ervaart.

Effecten bij geslaagde behandeling

Als de behandeling effect heeft, zien we **eerst subtiele veranderingen** die geleidelijk toenemen na enige tijd. Gemiddeld genomen worden die eerste effecten nog niet gezien tijdens de eerste behandel dagen. Bij sommige patiënten kan het effect pas optreden op het einde van de behandeling of zelfs twee weken daarna.

TMS voorkomt helaas niet dat je opnieuw klachten kan krijgen. Daarom is het belangrijk dat er na de behandeling **goede begeleiding en opvolging** is om de kans op terugval zo klein mogelijk te maken.

Een TMS-behandeling kan bij sommige mensen met depressieve en/of dwangklachten helpen om minder vast te zitten in hun hoofd, zodat er **meer mentale ruimte** vrijkomt om tot noodzakelijke veranderingen te komen (denk aan psychotherapie, maar ook fysieke, sociale of professionele activiteiten kunnen hierin een rol spelen). Het is belangrijk op voorhand stil te staan bij welke veranderingen je graag wil als de TMS-behandeling een goed effect heeft. Het TMS-behandelteam kan je ondersteunen in die zoektocht.

05 MOGELIJKE BIJWERKINGEN

TMS kan bijwerkingen van **voorbijgaande aard** veroorzaken tijdens de behandelperiode, zowel tijdens de sessies zelf als tussenin de sessies.

- ▲ De meest voorkomende bijwerking is vermoeidheid.
- ▲ Daarnaast kan er lichte hoofdpijn optreden die meestal verdwijnt binnen een aantal uur. Dat kan indien nodig verholpen worden met een pijnstiller (paracetamol).
- ▲ Verder kunnen slapeloosheid, duizeligheid en misselijkheid voorkomen.
- ▲ De stimulatie kan een gevoeligheid ter hoogte van de stimulatieplaats op het hoofd veroorzaken.
- ▲ Tijdens de stimulatie kunnen de aangezichtsspieren licht samentrekken.
- ▲ In uiterst zeldzame gevallen (7 op 100.000) kan de behandeling een epileptische aanval veroorzaken. Epilepsie in het verleden betekent niet dat er geen TMS-behandeling kan gestart worden, maar het vergt wel extra waakzaamheid voor de behandelaars en een aangepast behandelprotocol. Breng de (assistent-)psychiater tijdens het intakegesprek zeker op de hoogte als je in het verleden een epileptische aanval had.

Eventuele bijwerkingen worden **opgevolgd**. De arts of verpleegkundige zal bij elke behandel dag vragen of je bijwerkingen ervaart en noteert dat in je medisch dossier. Daarnaast hou je dagelijks je bijwerkingen zelf bij op de 'Vragenlijst bijwerkingen TMS-behandeling' die je ook via QuestManager invult.

06 KOSTEN

In België wordt TMS nog **niet terugbetaald** door de ziekteverzekering. Om de werkingskosten van de behandeling te dekken, rekent het ziekenhuis een supplement per sessie aan. Er wordt ook eenmalig een supplement aangerekend voor het bepalen van de stimulatiedrempel. Sommige aanvullende ziekteverzekeringen voorzien wel een (gedeeltelijke) terugbetaling.

Tijdens een intakegesprek bij de psychiater kan je een **raming** vragen van de totale kostprijs. Als je in regel bent met de Belgische ziekteverzekering, kan je ook gratis en vrijblijvend een kostenraming aanvragen bij de dienst Facturatie patiënten. Meer info vind je op www.uzgent.be/kostenraming.

07 JOUW TMS-BEHANDELING

Stimulatieplaats

Huidige medicatie

Huidige klachten

Verwachtingen

Bijwerkingen

Vragen voor het team

Volwassenpsychiatrie - Centrum voor neuromodulatie

Ingang 17, route 1700

T +32 (0)9 332 43 94

E info.udp@uzgent.be

www.uzgent.be/centrum-voor-neuromodulatie

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het UZ Gent.

Universitair Ziekenhuis Gent

C. Heymanslaan 10 | B 9000 Gent

T +32 (0)9 332 21 11 | E info@uzgent.be

www.uzgent.be